

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum restituantur in æquali quantitate? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

est *) quandoque post primum actum penitentiæ, qui est contritio, remanent quædam reliquiæ peccatorum, scilicet dispositiones ex prioribus actibus peccatorum causatæ, ex quibus præstatur difficultas quædam penitenti ad operandum opera virtutum. Sed quantum est ex ipsa inclinatione charitatis, & aliarum virtutum, penitens opera virtutum delectabiliter & sine difficultate operatur: sicut si virtuosus, per accidens difficultatem pateretur in executione actus virtutis propter somnum, aut aliquam corporis indispositionem.

ARTIC. II.

Utrum post penitentiam resurgat homo in æquali virtute?

541

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod post penitentiam resurgat homo in æquali virtute. Dicit enim Apostolus ad Rom. 8. Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum. Vbi dicit gloss. * August. quod hoc aded verum est, ut si qui horum devient & exorbitent, etiam hoc ipsum eis Deus faciat in bonum proficere. Sed hoc non esset, si homo resurgeret in minori virtute. Ergo videtur, quod penitens nunquam resurgat in minori virtute.

inf. ar. 5.
ad 3. q.
3. dif. 31.
q. 1. a. 4.
* in li. de
corre. c.
grat. c. 9.
post med.
10. 7.

¶ 2 Præterea, Ambros. dicit, quod penitentia res optima est, quæ omnes defectus reuocat ad perfectum. Sed hoc non esset, nisi virtutes in æquali quantitate recuperarentur. Ergo per penitentiam semper recuperatur æqualis virtus.

hoc habes
Aug. 3.
hypogn. 2
me. illius
10. 7.

¶ 3 Præterea, Super illud Genes. 1. Factum est vespere & mane dies vnus, dicit gloss. * Vespertina lux est, à qua quis cecidit: matutina, in qua resurgit. Sed lux matutina est maior quam vespertina. Ergo aliquis resurgit in maiori gratia vel charitate, quam prius habuerit. Quod etiam videtur per id quod Apostolus dixit Rom. 5. Vbi abundavit delictum, superabundavit & gratia.

ex Beda
sup. Gen.
c. 1. colla-
gitur.

SED contra, Charitas proficiens vel perfecta, est maior quam charitas incipiens. Sed quandoque

M m a ali-

aliquis cadit à charitate proficiente, resurgit autem in charitate incipiente. Ergo semper resurgit homo in minori virtute.

*ar. præc.
ad 3.*

*q. 113. a.
5 et 7. in
1. 2.*

*1. 2. q. 52.
ar. 1. et 2
q. 66.
art. 1.*

RESPONDEO dicendum, quòd (sicut dictum est *) motus liberi arbitrij, qui est in iustificatione impij, est vltima dispositio ad gratiã. Vnde in eodem instanti est gratiã infusio, cum predicto motu liberi arbitrij, vt in 2. parte habitum est *. In quo quidem motu comprehenditur actus penitentiã, vt supra dictum est. Manifestũ est autem, quòd formã quã possunt recipere magis & minus, intenduntur & remittuntur secundum diuersam dispositionem subiecti, vt in 2. parte habitum est *. Et inde est, quòd secundum quòd motus liberi arbitrij in penitentiã est intensior vel remissior, secundum hoc penitens consequitur maiorem vel minorem gratiam. Contingit autem intensiorem motus penitentiã quandoque proportionatam esse maiori gratiã, quã illa, à qua ceciderat per peccatum, quandoque autem æquali, quandoque verò minori. Et idẽ penitens quandoque resurgit in maiori gratiã, quã prius habuerat, quãdoque autem in æquali, quandoque etiam in minori. Et eadem ratio est de virtutibus, quã ex gratiã consequuntur.

Ad primum ergo dicendum, quòd non omnibus diligentibus Deum cooperatur in bonum hoc ipsum quòd per peccatum à Dei amore cadunt: quòd patet in his qui cadunt, & nunquam resurgunt, vel qui resurgunt, iterum casuri. Sed his tantum, qui secundum propositum vocati sunt sancti, idest, predestinati, qui quotiescumque cadunt, finaliter tamen resurgunt. Cedit ergo eis in bonum hoc, quòd cadunt: non quia semper in maiori gratiã resurgant, sed quia resurgunt in permanentiori gratiã. Non quidem ex parte ipsius gratiã (quia quanto gratiã est maior, tanto de se est permanentior), sed ex parte hominis, qui tanto stabilius in gratiã permanet, quanto est cautiõ & humilior. Vnde & glos. * ibidem subdit, quòd

*Aug. loco citato
in arg.*

quòd ideò proficit eis in bonum, quòd cadunt, quia humiliores redeunt atque doctiores.

Ad secundum dicendum, quòd penitentiã quantũ est de se, habet virtutem reparandi omnes defectus ad perfectum, & etiã promouendi in vltiorem statum. Sed hoc quandoque impeditur ex parte hominis, qui remissius mouetur in Deum, & in detestationem peccati: sicut etiã in baptismo aliqui adulti consequuntur maiorem vel minorem gratiam, secundum quòd diuersimodè se disponunt.

Ad tertium dicendum, quòd assimilatio illa vtriusque gratiæ ad lucem vespertinam & matutinam, fit propter similitudinem ordinis: quia post lucem vespertinam sequuntur tenebræ noctis, post lucem autem matutinã sequitur lux diei: non autè propter similitudinem maioris vel minoris quantitatis. Illud etiã verbum Apostoli intelligitur de gratia Christi, quæ superat omnem abundantiam humanorum peccatorum. Non autem est verũ in omnibus quòd quanto abundantius peccant, tanto abundantiore gratiam consequantur, pensata quantitate habitualis gratiæ. Est tamen superabundans gratia quantum ad ipsam gratiæ rationem: quia magis gratis beneficiũ remissionis magis peccatori confertur. Quãuis quandoque abundanter peccantes abundantius doleant: & sic abundantiore habitum gratiæ & virtutum consequuntur, sicut patet in Magdalena.

Ad id verò quòd in contrarium obijcitur, dicendum, quòd vna & eadem gratia maior est proficiens quàm incipiens. Sed in diuersis hoc non est necesse: vnus enim incipit à maiori gratia, quàm alius habeat in statu profectus, sicut Gregor. * dicit in 2. Dialog. Quatenus & presentes, & secuturi omnes agnoscerent, benedictus puer conuersationis gratiam à quantitate perfectionis cepisset.

c. 1. ante medium.